

stemme med ethvert billigt Nætfærdighedskrav. Jeg indrømmer naturligtvis, at saadanne Bestemmelser skulde formes med megen Barmhertighed — det ser jeg vel — thi der er noget, der hedder Kreditsforhold, og det skulde man ikke forrykke; det kunde jo blive til Skade for mangen en fremad stræbende, men ubemidlet Haandværker med Hensyn til at komme frem. Men alligevel ønsker jeg, at denne Sag skulde overvejes temmelig nøje, og har fremført den her for at henlede Opmærksomheden paa den, navnlig for det Udvalg, som vil blive nedsat til at behandle denne Lov, idet jeg haaber, at det vil tænke over disse Ting. Det er et Omraade, det, jeg har peget paa, der netop gaar ud paa at sikre de mindre stillede deres daglige Brød.

For Næsten kunde jeg sige, at det glæder mig, at denne Lov er blevet behandlet med saa stor Opmærksomhed, som sket er i disse tre Dage, ja maaste vi komme ind paa den fjerde med. Det er jo ikke saa underligt, det er jo det daglige Brød, vi tale om, og Brodspørgsmaalet griber dybt ind hos alle. Jeg har endnu et Par Ord at sige til det ærede Medlem for Vejle Amts 1ste Valgfreds (Dusen), som synes at have misforstaaet mine Udtalelser i Jorgaars. Han lod skinte igenem, at han havde forstaaet det, som om jeg vilde forbyde de handelsressende at udføre deres Gerning. Nej, det har aldrig været min Tanke, og det udtalte jeg heller ikke. Jeg vilde kun paapege den Fordyrelse, de have medført for Smaafolk. Jeg under meget godt de handelsressende deres Levebrød, det er ikke saa stort. Naar alt bliver sigtet og undersøgt, og de dyre Messer blive trukne fra, er deres virkelige Indtægt, hvormed disse Folk skulle forsyge Kone og Børn, ikke saa stor, deres Løn er vel fra 12—1,500 Kr. — det er lige saa meget, som vi Landsbydegne have at leve af, og det er slet ikke saa misundelsesværdigt. Men Sagen er den, at hvad man kan spare, bør man spare. Jeg vil paapege, at jeg mente, at naar Brugsforeningerne fik Lov til at virke frit som hidtil under den liberale Fortolkning, som Næringsloven hidtil har været undergivet, kunde vi opnaa en hel Del Besparelser netop ved at undvære dette store Probenreuteri. Da Foreningerne i de senere Aar have begyndt at slutte sig sammen til Fællesindskøb

og drive Mellemhandel, kunde de godt spare en Del af de Udgifter, som gaa til handelsressende. Der er sagt af det ærede Medlem: Hvad Skade kan det gøre, at Hotelværterne saa Næring af handelsressende? Ja, jeg paastaar, at det gør megen Skade. Jeg indrømmer villigt, at Hotelværterne, Beværtningsmændene, kunne tjene deres Brød paa en ligesaa moralsk og god Maade som enhver af os andre, men Sagen er, at i dette Tilfælde saa de egentlig ikke saa stor Indtægt af selve de handelsressende. De, som give disse mange Penge til Hotelværterne, ere Byens Beboere og Beboerne af Byens Omegn. De, som købe Varerne, ere de, som maa betale de handelsressende, og de maa ogsaa betale Hotelværterne, og det er en uforsøden Udgift, naar man ser rigtig derpaa. — Det ærede Medlem fra Storeheddinge (S. Sca-venius) fremkom med et Slags Kompromis mellem Brugsforeningerne og Mellemhandlerne i Købstæderne og slog paa, at der kunde gaa den Mellemvej, at man tillod Købmændene i Købstæderne at have Fialler paa Landet inden for Vægrænsen. Det kunde jeg meget godt gaa med til. Hidtil have jo adskillige af dem haft Fialler ude paa Landet, men rigtignok uden for Væbæltet; inden for Væbæltet kunne de ikke efter Loven lægge dem, da de ikke kunne saa Næringsbevis. Jeg har altsaa ikke noget imod, at Købmændene fik denne Til-ladelse ifølge Loven her; men paa den anden Side, for at alt kan være lige, vil jeg gøre Fordring paa, at ogsaa Brugsforeningerne til Gengæld fik Tilladelse, kunde saa Næringsbevis inden for Købstædernes Væbælte; thi saa først var Partiet lige. Skulde Købmændene paa den nævnte Maade saa Afgang inden for Væbæltet, maa ogsaa Brugsforeningerne saa det, selvfølgelig mod, at de svare deres Skat og løse deres Næringsbevis og betale alt, hvad det koster, thi jeg har ikke noget imod det, at naar Brugsforeningerne optræde som næringsdrivende, ere de de samme Bestemmelser underkastede som andre handlende.

Christianfen: Jeg skal kun saa Dje-blikke lægge Beslag paa det høje Tings Tid. Det er for mig næsten uforsaaeligt, at Sag-prøverne ere blevne under Forhandlingerne her opstillede som et Stræmmebillede, og